

Іван СТЕШЕНКО

* * *

Краю коханому, гвалтом приспаному,
Повному сліз та жалів
І безталанному та нездоланному
Я свій присвячую спів.

Краю знесилений, тьмою похилений,
Краю, що ждеш іще лік!
Хай тобі скрилений, в надих обвинений
Спів мій слугує навик!

Ти моя рідная, вітчизно бідная,
Наче те море, буйна:
Бора свобідная, – вбожесть негідная
Всю тебе крає до дна.

І хоч гнітучую фугу ревучую
Спів і не вкоськає мій, –
Все ж бо немручюю скруту пекучюю
Кликне він гордо на бій.

І хоч над скрутою нашою лютою
Паном не стане мій спів,
Може, з могутою, з міццю розкутою
Других він зрушить борців!

* * *

З півночі вмент зірвалась дика бора,
Із буркотом шугнула в мій садок...
І в тім садку прибила, необора,
Увесь квітник моїх надій-думок.

Побила там і всі широкі мрії,
Що перш вогнем зоріли в лютій млі, –
Але тепер, мов хмари дощовії,
Розпалися туманом по ріллі.

І згас мій дух... Зросла в нему несила...
І розуму, прибитому вкінець,
Ввижається, що вже близька могила, –
Що страдницький зламав тебе вінець...

Але ж то мить!.. Глянь, мрії знов засяли:
О, ні, – в борні не гаснуть ідеали!

Музика сфер

Якоїсь лагоди без міри чарівної
Повітря повно все. Легенький вітерець
Тонку музику сфер з блакити привітної
Розносить хвилями, немов мастак-співець.

З чуттям розпаленим вважаю я душею
Музиці, злинутій з надзоряних країн,
Де вища таїна бринить понад землею,
У шати вдягнена голосових картин...

Та марний порив мій! Чи сила зрозуміти
Таємність дивну ту, що в тиші степовій
Музичні образи – блакиті пишні квіти
Землі нашептують із цілим морем мрій?

Віки ж пролинули од прагнень Піфагора,
Пролине їх ще більш, але музика сфер,
Що грає в вишині небесного простора,
Зостанеться для нас в імлі, як і тепер!

* * *

Міняться вже на небі світлі зорі
І місяць-князь, коханець світовий,
У вишині, на срібному просторі,
Скінча свій шлях безжурно-вартовий.

ПОЕЗІЇ

Прокинувся і ранок, весь рожевий;
Росою вмивсь на килимах степів
І сонечка довічний світ вогневий
На небеса безмежнії повів.

Все ожило. Засяв і день яскравий...
Всесвітній рух поплив під стягом дня...
Прокинувся люд... Запрягся труд кривавий
І почалась людська метушня.

А з нею враз і ти, жорстоке горе,
По всій землі забурхало, як море!

* * *

Душа моя – бідна калина
Зеленого лугу весни...
Сумна, як тяжка домовина,
І мрійна, як літнії сні.

Навколо широкі розкоші –
Джерела, проміння, квітки;
Калину ж, як срібло пороші,
Морознії криють думки.

Їй хочеться щастя та волі...
Їй мариться зоряна ніч,
І чари стрункої тополі,
І серця коханого річ...

Їй хочеться неба, проміння...
Аж рветься вона, – і дарма!
З могили сирої коріння
Її не пускає, трима...

І плаче, і схилені віти
Ще більше калина схиля,
І плачуть зажурені квіти,
І плаче журлива земля,
Що долі калині немає,
Що гасне весна золота,
А віти її засипає

Морозом страшна самота...

Душе моя, бідна калина!
Невже ж ти рабиня судбі?

Рви корінь, і хай хоч хвилина
Щасливою буде тобі.

* * *

Мій вечір тихо пролітав.
Вмирили думи, гасли мрії.
Далекі міни славних справ
Зникали в пустці безнадії.
І замирало все живе,
Всі на душі розлиті сили,
І сам здавався я сливе
Мерцем довчасної могили.
І в цю-то мить, як сонце з хмар,
Як бистрольотна блискавиця,
Як пастир зляканих отар,
З'явилась ти, о чарівниці,
О рідна воля степова,
І віщі прорекла слова,
Що тим, хто взяв у руки зброю,
Не слід повік виходить з бою,
Що сором сили присипляти,
Що краще в чесному бою,
Ніж у теплі ганебнім хати,
Зложити голову свою!
І я – підвівсь, мерщій орлом
І по вогненно-ясній смузі,
Що залишила ти крилом,
Як зоря на небеснім крузі,
Метнувся у морок, навманья,
Де хоч і ждала нас могила,
Але над нею – вісник дня –
Зоря свободи вже світила.